

VÕTMEPÄDEVUSEDELUKESTVA ÕPPE JAOKS

Haridus ja
koolitus

#EUkeycompetences
#EuropeanEducationArea
#lifelonglearning

Käsikiri valmis märtsis 2019

Euroopa Komisjon ega ükski komisjoni nimel tegutsev isik ei vastuta järgmise teabe võimaliku kasutamise eest.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2019

© Euroopa Liit, 2019

Korduvkasutamine on lubatud, kui allikas on ära märgitud.

Euroopa Komisjoni dokumentide taaskasutamise poliitika on reguleeritud otsusega 2011/833/EL (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39). Mis tahes fotode või muu materjali, mis ei kuulu ELi autoriõiguse alla, kasutamiseks või reprodutseerimiseks tuleb taotleja luba otse autoriõiguste valdajatelt.

Prindi ISBN 978-92-76-00475-2

doi:10.2766/291008

NC-02-19-150-EN-C

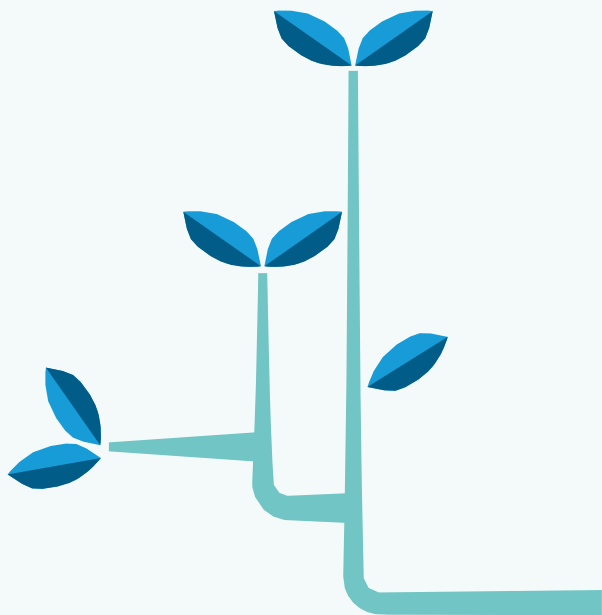
PDF ISBN 978-92-76-00476-9

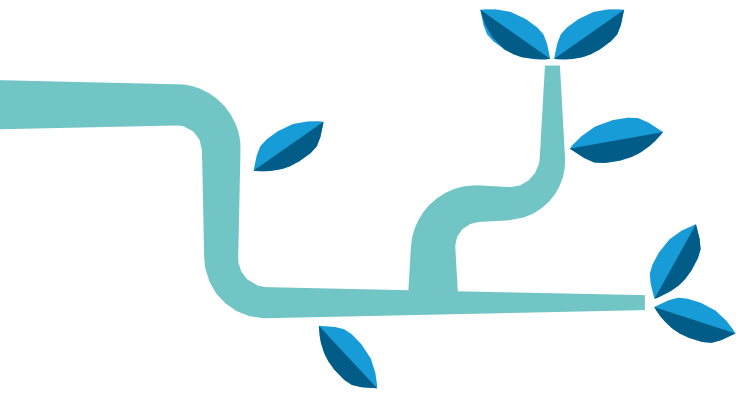
doi:10.2766/569540

NC-02-19-150-EN-N

Sisukord

Eessõna	3
Taust ja eesmärgid	4
Võtmepädevused	5
Kirjaoskuse pädevus	6
Mitmekeelsus	7
Matemaatiline pädevus ja pädevus loodusteaduste, tehnoloogia ja inseneriteaduste valdkonnas	8
Digitaalne pädevus	10
Isiklik, sotsiaalne ja õpipädevus	11
Kodanikupädevus	12
Ettevõtluspädevus	13
Kultuuriteadlikkus ja väljendusoskus	14
Võtmepädevuste arendamise toetamine	15
Õpetamise ja õppimise lähenemisviisid ja keskkonnad	15
Toetus haridustöötajatele	16
Pädevuste hindamine ja valideerimine	16

Eessõna

Tänapäeval vajavad noored laiaulatuslikku pädevust, et leida rahuldust pakkuvat tööd ja saada iseseisvateks, aktiivseteks kodanikeks. Võtmepädevuste taseme tõstmine on Euroopa haridusruumi keskmes, mida me koos liikmesriikidega ehitame - ruumi, kus kõik noored peaksid saama parimat haridust ja koolitust, sõltumata nende taustast.

Meie teadmised, oskused ja hoiakud on oluline tegur ELi innovatsioonivõime, tootlikkuse ja konkurentsivõime suurendamisel. Globaliseerumine, tööturu struktuurimuutused ja uute tehnoloogiate kiire areng nõuavad meilt oskuste arendamist ja ajakohastamist. Kogu elu jooksul. Kriitiline mõtlemine, meediapädevus ja suhtlemisoskus on mõned nõuded, mis on vajalikud meie üha keerulisemaks muutuvast maailmast orienteerumiseks. Ja digitaalsed oskused on kirjaoskuse, matemaatika ja loodusteaduste kõrval elukestva õppe aluseks. Innovatsiooni ja ettevõtlust tuleks julgustada ja edendada, kui me tahame, et Euroopa oleks globaalses konkurentsivõimeline.

Samal ajal ei ole meie haridus- ja koolitussüsteemid kõigile kättesaadavad ja me riskime sellega, et inimesed jäävad maha. Viimases PISA-uuringus selgus, et üha enam inimesi, kes ei suuda kirjutada, lugeda või matemaatikat korralikult sooritada, näitab, et umbes iga viies Euroopa õpilane ei oska kirjutada, lugeda või matemaatikat teha. Need tulemused on murettekitavad; me peame tegema palju rohkem, et seda olukorda muuta.

2018. aasta mais vastu võetud soovitus kaheksa võtmepädevuse kohta elukestva õppe jaoks on oluline samm edasi. Sellega ajakohastatakse 2006. aasta soovitus, võttes arvesse tänapäeva maailma nõudeid. Samuti läheb see kaugemale. Ainult pädevuste kirjeldamisest, mis meil peaksid olema, ei piisa. Seepärast antakse uues soovitus suuniseid ja näiteid heade tavade kohta, mis aitavad meil oma eesmärged saavutada.

Riigid peavad rohkem toetama õpetajaid, koolitajaid ja haridustöötajaid. Nad peavad ületama õppeainete piire, võimaldama valdkondade vahelist õppimist, tegema paremat koostööd ettevõtetega ning edendama veelgi enam võrgustike loomist ja koostööd sidusrühmadega. Ettevõtluse edendamiseks peaks iga õpilane saama koolihariduse ajal vähemalt ühe praktilise ettevõtluskogemuse. Lisaks sellele tuleks ÜRO säästva arengu eesmärkide ambitsioonid integreerida haridus-, koolitus- ja õppepoliitikasse. Kõik need tavad võivad toetada pädevuse arengut praegu ja tulevikus.

Olen veendunud, et käesolev soovitus on kasulik vahend poliitikakujundajatele, hariduse ja koolituse pakkujatele ning õppijatele, aidates meil tagada, et kõik lapsed ja noored saaksid neile väärilised võimalused ja hariduse. Julgustan kõiki hariduse ja koolitusega seotud isikuid kasutama seda parimat võimalikku viisi ning tegema meiega koostööd tõelise Euroopa haridusruumi loomiseks.

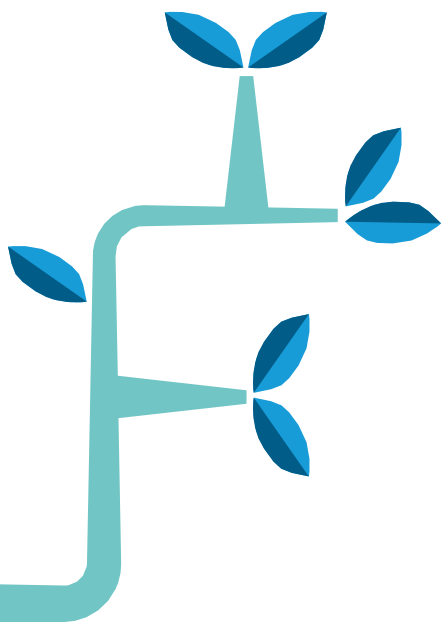
Tibor Navracsics,
Hariduse, kultuuri, noorte ja spordi volinik

Taust ja eesmärgid

Euroopa Liidu Nõukogu võttis 2018. aasta mais vastu soovitusel elukestva õppe võtmepädevuste kohta.* Soovitusel määratakse kindlaks kaheksa võtmepädevust, mis on kodanikele olulised isikliku eneseteostuse, tervisliku ja jätkusuutliku eluviisi, töölase konkurentsivõime, aktiivse kodanikuaktiivsuse ja sotsiaalse kaasatuse jaoks.

Soovitus on hariduse ja koolituse sidusrühmadele võrdlusvahendiks. See loob ühise arusaama praegu ja tulevikus vajaminevatest pädevustest. Võrdlusraamistikus esitatakse edukaid viise, kuidas edendada pädevuste arendamist uuenduslike õpimeetodite, hindamismeetodite või haridustöötajate toetamise kaudu.

Kõik õppijad peaksid saavutama oma täieliku potentsiaali. Nende erinevate vajaduste rahuldamiseks julgustab soovitus liikmesriike: pakkuma kvaliteetset väikelaste haridust ja hooldust, parandama kooliharidust ja tagama suurepärase õpetamise, arendama edasi kutsealast alg- ja täiendkoolitust ning ajakohastama kõrgharidust.

* Euroopa Liidu Teataja 2018/C 189/01:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AC%3A2018%3A189%3A189%3ATOC>

Võtmepädevused

Võtmepädevused on teadmiste, oskuste ja hoiakute kombinatsioon.

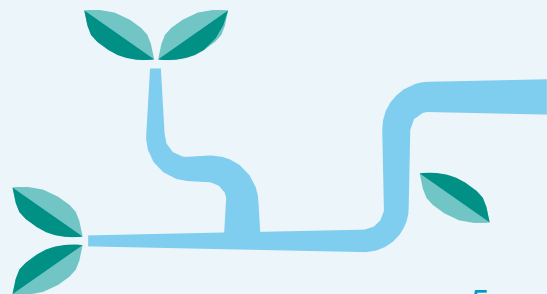
- **Teadmised**
Teadmised koosnevad mõistetest, faktidest ja arvudest, ideedest ja teooriatest, mis on juba kindlaks tehtud ja toetavad teatud valdkonna või teema mõistmist.
- **Oskused**
Oskused on määratletud kui võime viia läbi protsesse ja kasutada olemasolevaid teadmisi tulemuste saavutamiseks.
- **Hoiakud**
Hoiakud kirjeldavad meelestatust ja mõtteviisi, kuidas tegutseda või reageerida ideedele, isikutele või olukordadele.

Võtmepädevusi arendatakse kogu elu jooksul formaalse, mitteformaalse ja informaalse õppimise kaudu erinevates keskkondades, sealhulgas perekonnas, koolis, töökohal, naabruskonnas ja muudes kogukondades.

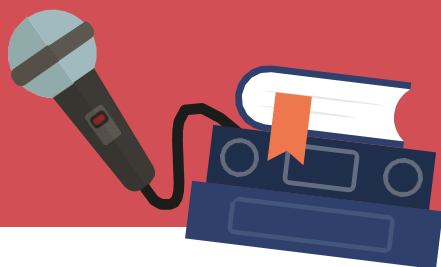
Kõiki võtmepädevusi peetakse võrdselt oluliseks ja ühe valdkonna jaoks olulised **aspektid** toetavad pädevuse arengut teises valdkonnas. Näiteks sellised oskused nagu kriitiline mõtlemine, probleemide lahendamine, meeskonnatöö, suhtlemine, loovus, läbirääkimised, analüütilised ja kultuuridevahelised oskused on integreeritud kõikidesse võtmepädevustesse.

Need on kaheksa võtmepädevust:

- > Kirjaoskus
- > Mitmekeelsus
- > Matemaatika pädevus ning loodusteadus-, tehnoloogia ja inseneriteaduste pädevus
- > Digipädevus
- > Isiklik, sotsiaalne ja õppimispädevus
- > Kodanikupädevus
- > Ettevõtlikkus
- > Kultuuriteadlikkus ja kultuuriline eneseväljendus

Kirjaoskus

Kirjaoskus on võime tuvastada, mõista, väljendada, luua ja tõlgendada mõisteid, tundeid, fakte ja arvamusi nii suulises kui ka kirjalikus vormis, kasutades visuaalseid, heli- ja audiomaterjale ning digitaalmaterjale eri valdkondades ja kontekstides. See eeldab võimet suhelda ja suhelda tõhusalt teistega asjakohasel ja loomingulisel viisil.

Kirjaoskuse areng on aluseks edasisele õppimisele ja keelelisele suhtlusele. Olenevalt kontekstist võib kirjaoskust arendada emakeeles, koolikeeles ja/või riigi või piirkonna ametlikus keeles.

Selle pädevusega seotud olulised teadmised, oskused ja hoiakud

Teadmised

See pädevus hõlmab lugemis- ja kirjutamisoskust ning kirjaliku teabe mõistmist ning eeldab seega, et isik tunneb sõnavara, funktsionaalset grammatikat ja keele funktsioone. See hõlmab teadlikkust peamistest suulise suhtluse liikidest, erinevatest kirjanduslikest ja mittekirjanduslikest tekstidest ning erinevate keelestiilide ja -registrite põhijoontest.

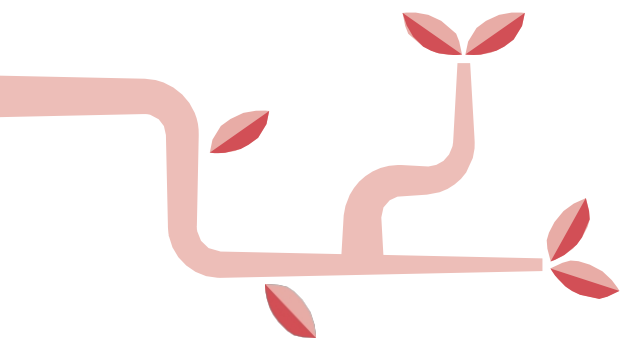
Oskused

Inimene peaks oskama suhelda nii suuliselt kui ka kirjalikult erinevates olukordades ning jälgida ja kohandada oma suhtlust vastavalt olukorrale.

See pädevus hõlmab ka oskust eristada ja kasutada eri liiki allikaid, otsida, koguda ja töödelda teavet, kasutada abivahendeid ning sõnastada ja väljendada oma suulisi ja kirjalikke argumente kontekstile sobival viisil ja veenvalt. See hõlmab kriitilist mõtlemist ning oskust hinnata ja töödelda teavet.

Hoiakud

Positiivne suhtumine kirjaoskuse suhtes eeldab suhtumist kriitilisse ja konstruktiivsesse dialoogi, esteetiliste omaduste hindamist ja huvi teistega suhtlemise vastu. See eeldab teadlikkust keele mõjust teistele ning vajadust mõista ja kasutada keelt positiivselt ja sotsiaalselt vastutustundlikult.

Mitmekeelsus

See pädevus määratleb oskuse kasutada erinevaid keeli asjakohaselt ja tõhusalt suhtlemiseks. See jagab üldjoontes kirjaoskuse põhioskusi: see põhineb võimel mõista, väljendada ja tõlgendada mõisteid, mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusid nii suuliselt kui ka kirjalikus vormis (kuulamine, rääkimine, lugemine ja kirjutamine) erinevates ühiskondlikes ja kultuurilistes kontekstides vastavalt oma soovidele või vajadustele. Keelepädevus hõlmab ajaloolist mõõdet ja kultuuridevahelist pädevust. See tugineb võimele vahendada erinevate keelte ja meediakanalite vahel, nagu on kirjeldatud Euroopa ühises tugiraamistikus. Vajaduse korral võib see hõlmata nii emakeeleoskuse säilitamist ja edasiarendamist kui ka riigi ametliku keele (ametlike keelte) omandamist.

Selle pädevusega seotud olulised teadmised, oskused ja hoiakud

Teadmised

See pädevus eeldab erinevate keelte sõnavara ja funktsionaalse grammatika tundmist ning teadlikkust peamistest verbaalse suhtluse tüüpidest ja keeleregistritest. Olulised on teadmised ühiskondlikest konventsioonidest ning keelte kultuurilisest aspektist ja varieeruvusest.

Oskused

Selle pädevuse jaoks olulised oskused seisnevad suutlikkuses mõista suulisi sõnumeid, algatada, pidada ja lõpetada vestlusi ning lugeda, mõista ja koostada tekste, kusjuures eri keeltes on erinev tase vastavalt vajadusele. Inimene peaks suutma kasutada vahendeid asjakohaselt ning õppida keeli formaalselt, mitteformaalselt ja mitteametlikult kogu elu jooksul.

Hoiakud

Positiivne suhtumine hõlmab kultuurilise

mitmekesisuse väärtustamist, huvi ja uudishimu erinevate keelte ja kultuuridevahelise suhtluse vastu. See hõlmab ka iga inimese individuaalse keelelise profiili austamist, sealhulgas nii vähemuste hulka kuuluvate ja/või sisserändaja taustaga inimeste emakeele austamist kui ka riigi ametliku keele (ametlike keelte) kui ühise suhtlusraamistiku tunnustamist

Matemaatiline pädevus ja...

A Matemaatikapädevus on võime arendada ja rakendada matemaatilist mõtlemist ja arusaamist, et lahendada mitmesuguseid probleeme igapäevastes olukordades. Arvutamisoskuse kindlale valdamisele tuginedes on rõhk nii protsessil ja tegevusel kui ka teadmistel. Matemaatikapädevus hõlmab erineval määral võimet ja valmisolekut kasutada matemaatilisi mõtte- ja esitusviise (valemid, mudelid, konstruktsioonid, graafikud, diagrammid).

Selle pädevusega seotud olulised teadmised, oskused ja hoiakud

Teadmised

Vajalikud teadmised matemaatikas hõlmavad kindlaid teadmisi arvudest, mõõtudest ja struktuuridest, põhilistest operatsioonidest ja põhilistest matemaatilistest esitusviisidest, matemaatiliste terminite ja mõistete mõistmist ning teadlikkust küsimustest, millele matemaatika võib vastuseid anda.

Oskused

Inimene peaks olema võimeline rakendama matemaatilisi aluspõhimõtteid ja -protsesse igapäevastes kontekstides kodus ja tööl (nt finantsoskused) ning järgima ja hindama argumentide ahelaid. Inimene peaks oskama matemaatilisel arutleda, mõista matemaatilisi tõendeid ja suhelda matemaatilises keeles, kasutada asjakohaseid abivahendeid, sealhulgas statistilisi andmeid ja graafikuid, ning mõistma digitaliseerimise matemaatilisi aspekte.

Hoiakud

Positiivne suhtumine matemaatikasse põhineb austusel tõe vastu ja valmisolekul otsida põhjendusi ja hinnata nende paikapidavust.

... pädevus teaduse, tehnoloogia ja tehnika valdkonnas

B Teaduskompetentsus viitab võimele ja valmisolekule selgitada loodust, kasutades teadmiste ja kasutatud meetodika, sealhulgas vaatluse ja eksperimenteerimise kogumikku, et selgitada küsimusi ja teha tõenduspõhiseid järeldusi. Tehnoloogia- ja inseneripädevus on nende teadmiste ja meetodika rakendamine vastuseks inimeste soovidele võivajadustele. Teadus-, tehnoloogia- ja inseneripädevus hõlmab arusaamist inimtegevusest põhjustatud muutustest ja vastutusest üksikisiku kui kodaniku eest.

Selle pädevusega seotud olulised teadmised, oskused ja hoiakud

Teadmised

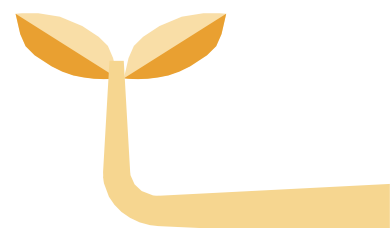
Teaduse, tehnoloogia ja tehnika puhul hõlmavad olulised teadmised looduse põhiprintsiipe, põhilisi teaduslikke mõisteid, teooriaid, põhimõtteid ja meetodeid, tehnoloogiat ning tehnoloogilisi tooteid ja protsesse, samuti arusaamist teaduse, tehnoloogia, tehnika ja inimtegevuse mõjust loodusele üldiselt. Need pädevused peaksid võimaldama inimestel paremini mõista teadusteooriate, rakenduste ja tehnoloogia edusamme, piiranguid ja riske ühiskonnas laiemalt (seoses otsuste tegemise, väärtuste, moraaliküsimuste, kultuuri jne. suhtes).

Oskused

Oskused hõlmavad arusaamist teadusest kui uurimisprotsessist konkreetsete meetodikate, sealhulgas vaatluste ja kontrollitud katsete abil, oskust kasutada loogilist ja ratsionaalset mõtlemist hüpoteesi kontrollimiseks ning valmisolekut loobuda oma veendumustest, kui need on vastuolus uute eksperimentaalsete tulemustega. See hõlmab oskust kasutada ja käsitleda tehnoloogilisi vahendeid ja masinaid ning teaduslikke andmeid, et saavutada eesmärk või jõuda tõenduspõhise otsuse või järelduseni. Üksikisikud peaksid samuti olema võimelised ära tundma teadusliku uurimise põhijooned ning suutma edastada järeldusi ja nende tegemiseks kasutatud argumente.

Suhtumine

Kompetentsus hõlmab kriitilist suhtumist ja uudishimu, eetiliste küsimuste eest hoolitsemist ning nii ohutuse kui ka keskkonna jätkusuutlikkuse toetamist, eelkõige seoses teaduse ja tehnoloogia arenguga seoses iseenda, pere, kogukonna ja globaalsete küsimustega.

Digitaalne pädevus

Digipädevus hõlmab digitehnoloogiate enesekindlat, kriitilist ja vastutustundlikku kasutamist ja kaasamist õppimisel, tööl ja ühiskonnas osalemisel. See hõlmab teabe- ja andmetöötlusoskust, suhtlemist ja koostööd, meediapädevust, digitaalse sisu loomist (sealhulgas programmeerimist), turvalisust (sealhulgas digitaalset heaolu ja küberturvalisusega seotud pädevusi), intellektuaalomandiga seotud küsimusi, probleemide lahendamist ja kriitilist mõtlemist.

Selle pädevusega seotud olulised teadmised, oskused ja hoiakud

Teadmised

Üksikisikud peaksid mõistma, kuidas digitehnoloogiad võivad toetada suhtlemist, loovust ja innovatsiooni, ning olema teadlikud nende võimalustest, piirangutest, mõjudest ja riskidest. Nad peaksid mõistma üldisi põhimõtteid, mehhanisme ja loogikat, mis on arenevate digitaal tehnoloogiate aluseks, ning tundma erinevate seadmete, tarkvara ja võrkude põhifunktsioone ja kasutamist. Üksikisikud peaksid suhtuma kriitiliselt digitaalsete vahendite abil kättesaadavaks tehtud teabe ja andmete kehtivusesse, usaldusväärsusesse ja mõjusse ning olema teadlikud digitaal tehnoloogiatega seotud õiguslikest ja eetilistest põhimõtetest.

Oskused

Üksikisikud peaksid suutma kasutada digitaal tehnoloogiaid, et toetada oma kodanikuaktiivsust ja sotsiaalset kaasatust, koostööd teistega ja loovust isiklike, sotsiaalsete või äriliste eesmärkide saavutamiseks. Oskused hõlmavad oskust kasutada, kasutada, filtreerida, hinnata, luua, programmeerida ja jagada digitaalset sisu. Üksikisikud peaksid suutma hallata ja kaitsta teavet, sisu, andmeid ja digitaalset identiteeti ning tundma ära tarkvara, seadmeid, tehisintellekti või roboteid ja nendega tõhusalt suhtlema.

Hoiakud

Digitaalsete tehnoloogiate ja sisuga tegelemine eeldab reflekteerivat ja kriitilist, kuid samas uudishimulikku, avatud ja tulevikku suunatud suhtumist nende arengusse. Samuti nõuab see eetilist, turvalist ja vastutustundlikku lähenemist nende vahendite kasutamisele.

Isiklik, sotsiaalne ja õpipädevus

Isiklik, sotsiaalne ja õpipädevus on võime reflekteerida iseennast, juhtida tõhusalt aega ja teavet, teha konstruktiivset koostööd teistega, jääda paindlikuks ning juhtida oma õppimist ja karjääri. See hõlmab võimet tulla toime ebakindluse ja keerukusega, õppida õppima, toetada oma füüsilist ja emotsionaalset heaolu, säilitada füüsilist ja vaimset tervist ning olla võimeline elama terviseteadlikku, tulevikku suunatud elu, empaatiavõime ja konfliktide lahendamine kaasavas ja toetavas kontekstis.

Selle pädevusega seotud olulised teadmised, oskused ja hoiakud

Teadmised

Edukate inimestevaheliste suhete ja sotsiaalse osalemise jaoks on oluline mõista erinevates ühiskondades ja keskkondades üldiselt aktsepteeritud käitumis- ja suhtlusreegleid. Isiklik, sotsiaalne ja õpipädevus eeldab ka teadmisi tervisliku meele, keha ja elustiili komponentidest. See hõlmab oma eelistatud õpistrateegiate tundmist, oma pädevuse arendamise vajaduste ja erinevate pädevuste arendamise viiside tundmist ning olemasolevate haridus-, koolitus- ja karjäärivõimaluste ja juhendamise või toetuse otsimist.

Oskused

Oskuste hulka kuulub võime tuvastada oma võimeid, keskenduda, tulla toime keerukusega, kriitiliselt reflekteerida ja teha otsuseid. Siia kuulub ka võime õppida ja töötada nii koostöös kui ka iseseisvalt ning korraldada oma õppimist ja püsida selles, hinnata ja jagada seda, otsida vajaduse korral tuge ning juhtida tõhusalt oma karjääri ja sotsiaalseid suhteid. Inimene peaks olema paindlik ja suutma tulla toime ebakindluse ja stressiga. Nad peaksid olema võimelised konstruktiivselt suhtlema erinevates keskkondades, tegema koostööd meeskonnas ja pidama läbirääkimisi. See hõlmab sallivust, erinevate seisukohtade väljendamist ja mõistmist, samuti oskust tekitada usaldust ja empaatiavõimet.

Hoiakud

Pädevus põhineb positiivsel suhtumisel oma isiklikku, sotsiaalsesse ja füüsilisse heaolusse ning õppimisse kogu elu jooksul. See põhineb koostööl, enesekindlusel ja ausameelsusel. See hõlmab teiste inimeste ja nende vajaduste mitmekesisuse austamist ning valmisolekut nii eelarvamuste ületamiseks kui ka kompromisside tegemiseks. Inimene peaks olema võimeline määratlema ja seadma eesmärgi, motiveerima ennast ning arendama vastupidavust ja enesekindlust, et jätkata ja olla edukas õppimises kogu oma elu jooksul. Probleemide lahendamise suhtumine toetab nii õppeprotsessi kui ka inimese võimet tulla toime takistuste ja muutustega. See hõlmab soovi rakendada varasemat õppimist ja elukogemust ning uudishimu, et otsida võimalusi õppimiseks ja arenguks erinevates elulistes kontekstid.

Kodanikupädevus

Kodanikupädevus on võime tegutseda vastutustundliku kodanikuna ja osaleda täiel määral kodaniku- ja ühiskonnaelus, mis põhineb sotsiaalsete, majanduslike, õiguslike ja poliitiliste mõistete ja struktuuride, samuti globaalsete arengute ja jätkusuutlikkuse mõistmisel.

Selle pädevusega seotud olulised teadmised, oskused ja hoiakud

Teadmised

Kodanikupädevus põhineb teadmistel põhimõistetest ja -nähtustest, mis on seotud üksikisikute, rühmade, tööorganisatsioonide, ühiskonna, majanduse ja kultuuriga. See hõlmab Euroopa ühiste väärtuste mõistmist, mis on väljendatud Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas. See hõlmab teadmisi kaasaegsetest sündmustest, samuti kriitilist arusaamist riigi, Euroopa ja maailma ajaloo peamistest arengusuundadest. Lisaks sellele hõlmab see teadlikkust sotsiaalsete ja poliitiliste liikumiste eesmärkidest, väärtustest ja poliitikast ning jätkusuutlikest süsteemidest, eelkõige ülemaailmsetest kliima- ja demograafilistest muutustest ja nende põhjustest. Olulised on teadmised Euroopa integratsioonist ning teadlikkus Euroopa ja maailma mitmekesisusest ja kultuurilisest identiteedist. See hõlmab arusaamist Euroopa ühiskondade multikultuursest ja sotsiaalmajanduslikust mõõtmest ning sellest, kuidas rahvuslik kultuuriline identiteet aitab kaasa Euroopa identiteedile.

Oskused

Kodanikupädevuse oskused on seotud võimega suhelda tõhusalt teiste inimestega ühistes või avalikes huvides, sealhulgas ühiskonna jätkusuutliku arengu nimel. See hõlmab kriitilist mõtlemist ja integreeritud probleemide lahendamise oskust, samuti oskust arendada argumente ja konstruktiivset osalemist kogukonna tegevuses ning otsuste tegemises kõikidel tasanditel, alates kohalikust ja riiklikust kuni Euroopa ja rahvusvahelise tasandini. See hõlmab ka oskust pääseda ligi nii traditsioonilistele kui ka uutele meediavormidele, neid kriitiliselt mõista ja nendega suhelda ning mõista meedia rolli ja funktsioone demokraatlikus ühiskonnas.

Hoiakud

Inimõiguste austamine kui demokraatia alus loob aluse vastutustundlikule ja vastutustundlikule suhtumisele. Konstruktiivne osalemine hõlmab valmisolekut osaleda demokraatlikus otsustusprotsessis kõigil tasanditel ja kodanikuaktiivsuses. See hõlmab toetust sotsiaalsele ja kultuurilisele mitmekesisusele, soolisele võrdõiguslikkusele ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele, jätkusuutlikele eluviisidele, rahukultuuri ja vägivallatuse edendamisele, valmisolekut austada teiste privaatsust ja võtta vastutust keskkonna eest. Huvi poliitiliste ja sotsiaalmajanduslike arengute, humanitaarteaduste ja kultuuridevahelise suhtluse vastu on vajalik, et olla valmis nii eelarvamuste ületamiseks kui ka vajaduse korral kompromisside tegemiseks ning sotsiaalse õigluse ja aususe tagamiseks.

Ettevõtluspädevus

Ettevõtluspädevus viitab võimele tegutseda võimaluste ja ideede alusel ning muuta need teiste jaoks väärtusteks. See põhineb loovusel, kriitilisel mõtlemisel ja probleemide lahendamisel, algatusvõimel ja visadusel ning koostöövõimel, et kavandada ja juhtida projekte, millel on kultuuriline, sotsiaalne või rahaline väärtus.

Selle pädevusega seotud olulised teadmised, oskused ja hoiakud

Teadmised

Ettevõtluspädevus eeldab teadmist, et on olemas erinevad kontekstid ja võimalused ideede elluviimiseks isiklikes, ühiskondlikes ja tööalastes tegevustes, ning arusaamist sellest, kuidas need tekivad. Üksikisikud peaksid teadma ja mõistma lähenemisviise projektide planeerimisele ja juhtimisele, mis hõlmavad nii protsesse kui ka ressursse. Nad peaksid mõistma majandust ning sotsiaalseid ja majanduslikke võimalusi ja väljakutseid, millega tööandja, organisatsioon või ühiskond silmitsi seisab. Samuti peaksid nad olema teadlikud eetilistest põhimõtetest ja jätkusuutliku arengu väljakutsetest ning olema teadlikud oma tugevatest ja nõrkadest külgedest.

Oskused

Ettevõtlusoskused põhinevad loovusel, mis hõlmab kujutlusvõimet, strateegilist mõtlemist ja probleemide lahendamist ning kriitilist ja konstruktiivset mõtlemist areneva loomingu protsessi ja innovatsiooni raames. Need hõlmavad oskust töötada nii individuaalselt kui ka koostöös meeskonnas, mobiliseerida ressursse (inimesi ja asju) ning säilitada tegevust. See hõlmab ka oskust teha finantsotsuseid, mis on seotud kulude ja väärtusega. Oluline on oskus tõhusalt suhelda ja pidada läbirääkimisi teistega ning tulla toime ebakindluse, keskkonna ja riskiga, mis on osa teadlike otsuste tegemisest.

Hoiakud

Ettevõtlikku suhtumist iseloomustab algatusvõime ja tegutsemisvõime, aktiivsus, tulevikku suunatud tegutsemine, julgus ja visadus eesmärkide saavutamisel. See hõlmab soovi motiveerida teisi ja väärtustada nende ideid, empaatiavõimet ja hoolimist inimestest ja maailmast ning vastutuse võtmist, võttes kogu protsessi jaoksul eetilisi lähenemisviise.

Kultuuriteadlikkus ja

Kultuuriteadlikkuse ja -väljenduse pädevus hõlmab arusaamist ja austust selle suhtes, kuidas ideid ja tähendusi loominguliselt väljendatakse ja edastatakse erinevates kultuurides ning erinevate kunstide ja muude kultuurivormide kaudu. See tähendab, et inimene on pühendunud oma ideede ja oma koha või rolli mõistmisele, arendamisele ja väljendamisele ühiskonnas erinevatel viisidel ja kontekstides.

Selle pädevusega seotud olulised teadmised, oskused ja hoiakud

Teadmised

See pädevus eeldab teadmisi kohalikest, riiklikest, piirkondlikest, Euroopa ja globaalsetest kultuuridest ja nende väljendustest, sealhulgas keeltest, pärimusest ja traditsioonidest ning kultuuritoodetest, ning arusaamist sellest, kuidas need väljendused võivad üksteist ja ka üksikisiku ideid mõjutada. See hõlmab arusaamist erinevatest ideede edastamise viisidest looja, osaleja ja publiku vahel kirjalike, trükitud ja digitaalsete tekstide, teatri, filmi, tantsu, mängude, kunsti ja disaini, muusika, rituaalide ja arhitektuuri ning hübriidvormide raames. See eeldab arusaamist oma arenevast identiteedist ja kultuuripärandist kultuurilise mitmekesisuse maailmas ning sellest, kuidas kunst ja muud kultuurivormid võivad olla viisiks, kuidas maailma vaadata ja kujundada.

Oskused

Oskused hõlmavad oskust väljendada ja tõlgendada kujundlikke ja abstraktseid ideid, kogemusi ja emotsioone empaatiavõimega ning oskust teha seda erinevate kunstide ja muude kultuurivormide puhul. Oskused hõlmavad ka oskust tuvastada ja realiseerida isikliku, sotsiaalse või kaubandusliku väärtuse loomise võimalusi kunsti ja muude kultuurivormide kaudu ning oskust osaleda loomingulistes protsessides niiindividuaalselt kui ka kollektiivselt.

Hoiakud

Oluline on avatud suhtumine kultuurilise väljenduse mitmekesisusse ja selle austamine ning eetiline ja vastutustundlik lähenemine intellektuaalsele ja kultuurilisele omandile. Positiivne suhtumine hõlmab ka uudishimu maailma suhtes, avatust uute võimaluste kujutamiseks ja valmisolekut osaleda kultuurikogemust

Võtmepädevuste arendamise toetamine

Kvaliteetne ja kaasav haridus, koolitus ja Hea tava, mis edendab võtmepädevuste elukestev õpe pakuvad igale inimesele arendamist, hõlmab näiteid järgmistes võimalusi põhipädevuste arendamiseks. valdkondades:

Pädevusele orienteeritud haridus, koolitus ja elukestev õpe viitab õpetamise ja õppimise lähenemisviisile, mille eesmärk on arendada võtmepädevusi, sealhulgas asjakohaseid teadmisi, oskusi ja hoiakuid. Seda saab kõige paremini selgitada, kui seda võrrelda teadmispõhise õpetamise ja õppimisega, mis keskendub ainult teadmiste aspektile.

- > õpetamise ja õppimise lähenemisviisid ja keskkonnad;
- > haridustöötajate toetamine;
- > pädevuste hindamine ja valideerimine

Õpetamise ja õppimise lähenemisviisid ja keskkonnad

Kompetentsusele suunatud lähenemisviisid, nagu projektipõhine, kunstipõhine, uurimuslik, kogemuslik või tööpõhine õpe, parandavad õpitulemusi ja õppijate kaasatust. Samal ajal pakuvad nad võimalusi innovatsiooniks, koostööks ja valdkondadevaheliseks õppeks; nad seavad õppijad keskmesse ja nõuavad nende aktiivset osalemist. Näiteks projektipõhises õppes kasutatavad digitaaltehnikad parandavad õppeprotsessi ja toetavad digipädevuste arendamist. Kui neid kombineerida sotsiaalse ja emotsionaalse õppimise ning tervist edendavate füüsiliste tegevustega, suurendavad pädevusele orienteeritud lähenemisviisid üldiselt õppijate motivatsiooni, tulemuslikkust ja aktiivset osalemist.

Pädevuse arengut saab kõige paremini toetada, kui see toimub erinevates õpikeskkondades. Seda toetab koostöö hariduse, koolituse ja mitteformaalse õppe sidusrühmade vahel ning koostöö mittehariduslike partneritega kohalikes kogukondades ja tööandjatega.

Valdkondadevaheline koostöö lihtsustab üleminekutaridusest tööle ja

töölt haridusele ning loob kindla seose õpetatava ja ühiskondlike muutuste ning asjakohasuse vahel.

Näiteks saab mitmekeelset pädevust arendada tihedas koostöös erinevate sidusrühmadega välismaal koos haridustöötajate ja õppijate liikuvusega. Koostöö kunstisektori sidusrühmadega ja õppetöö läbiviimine muuseumis võib osutuda kasulikuks kultuuriteadlikkuse ja väljendusoskuse arengule. Võimalused ettevõtluskogemusteks, praktikaks ettevõtetes või ettevõtjate külastamine haridus- ja koolitusasutustes on kasulikud nii noortele kui ka täiskasvanutele.

Pädevusele orienteeritud õpetamis- ja õppimisviisid, koostöö erinevate huvirühmadega ja erinevates õpikeskkondades toimuv õpe soodustavad võtmepädevuste arengut.

väljendusoskuse arengule. Võimalused ettevõtluskogemusteks, praktikaks ettevõtetes või ettevõtjate külastamine haridus- ja koolitusasutustes on kasulikud nii noortele kui ka täiskasvanutele.

Pädevusele orienteeritud õpetamis- ja õppimisviisid, koostöö erinevate huvirühmadega ja erinevates õpikeskkondades toimuv õpe soodustavad võtmepädevuste arengut.

Toetus haridustöötajatele

Haridustöötajatel on otsustav mõju õppijate saavutustele ja motivatsioonile ning sellest tulenevalt ka õppijate pädevuste arengule. Samal ajal pannakse pädevuse arendamisega tavaliselt seotud õpetamis- ja õppimisviiside puhul veelgi enam rõhku tõhusatelt pedagoogidelt nõutavatele omadustele ja pädevustele.

Pädevusele orienteeritud lähenemisviisid peaksid seetõttu sisalduma haridustöötajate algkoolituses ja nende pidevas kutsealases arengus. Haridustöötajaid tuleb toetada uuenduslike pädevusele orienteeritud lähenemisviiside arendamisel ja julgustada neid tegema koostööd nii siseselt kui ka väljaspool.

nende haridusasutused. Seda saab teha vastastikuse õppimise, töötajate vahetuse ja liikuvuse, võrgustikes ja praktikakogukondades osalemise kaudu. Juurdepääs ekspertkeskustele ja värsketele teadusuuringutele, sobivatele juhendmaterjalidele ja -vahenditele ning paindlikkus ja autonoomia õppimise korraldamisel parandavad õpetamise kvaliteeti. Kõik need lähenemisviisid edendavad õppijate pädevuse arengut.

Kui haridustöötajad saavad piisavat toetust, saavad nad pakkuda parimat võimalikku õpikogemust ja tagada, et kõik õppijad saavutavad oma õpitulemused.

Pädevuste hindamine ja valideerimine

Hindamine mõjutab üksikisikuid ja nende edusamme õppimises. See võib aidata uute teadmiste ja oskuste omandamisel ja töötlemisel. Samuti võib see aidata õppijatel mõista oma eelistatud õpistiili ning muutuda iseseisvaks ja enesekindlaks õppimises. Pädevuste valideerimine või kvalifikatsiooni omandamine aitab õppijal edastada oma pädevusi, kui ta otsib edasisi õppimisvõimalusi või tööd.

Seda silmas pidades on väga oluline töötada välja hindamisviisid ja -vahendid, mis võimaldavad kindlaks teha, mil määral on õppija edukas teatud oskuste arendamisel. Võtmepädevuste kirjeldused on tõlgitud üksikasjalikeks õpitulemuste raamistikeks, nagu näiteks ettevõtluspädevuse raamistik.

ja digitaalse pädevuse raamistik koos diagnostilise, kujundava ja kokkuvõtva hindamisega toetavad seda protsessi. Digitaaltehnoloogiad võivad aidata kaasa õppijate arengu mitmemõõtmelisele kajastamisele, nagu ka mitteformaalse ja informaalset õppe valideerimise vahendid, näiteks Europass ja Youthpass.

Õppimine, õpetamine ja hindamine on omavahel tihedalt seotud ning iga poliitika või strateegia, mis mõjutab ühte neist elementidest, mõjutab ka teisi. See tähendab, et hindamisega seotud otsused mõjutavad oluliselt seda, kuidas põhipädevusi õpetatakse ja seega ka seda, mida õppijad õpivad.

Isiklik kontakti võtmine

ELiga

Kogu Euroopa Liidus on sadu Europe Directi teabekeskusi. Teile lähima keskuse aadressi leiate aadressilt:

https://europa.eu/european-union/contact_en.

Telefonitsi või e-posti teel

Europe Direct on teenus, mis vastab teie küsimustele Euroopa Liidu kohta. Selle teenusega saab ühendust võtta:

– tasuta telefoni teel: 00 800 6 7 7 8 9 10 11 (teatud operaatorid võivad nõuda nende kõnede eest tasu),

– järgmisel standardnumbril: +32 22999696 või

– e-posti teel: https://europa.eu/european-union/contact_en

ELi käsitleva teabe leidmine

Online

Teave Euroopa Liidu kohta kõigis ELi ametlikes keeltes on kättesaadav Euroopa veebilehel:

https://europa.eu/european-union/index_en.

ELi väljaanded

ELi väljaandeid saab alla laadida või tellida tasuta ja hinnaga aadressil:

<https://publications.europa.eu/en/publications>. Tasuta väljaannete mitu eksemplari võib saada Europe Directi või

kohaliku teabekeskuse kaudu (vt https://europa.eu/european-union/contact_en).

ELi õigus ja sellega seotud dokumendid

Juurdepääs ELi õigusalasale teabele, sealhulgas kogu ELi õigusele alates 1952. aastast kõigis ametlikes

keeleversioonides, on EUR-Lexis aadressil: <http://eur-lex.europa.eu>.

ELi avatud andmed

ELi avatud andmeportaal (<http://data.europa.eu/euodp/en>) pakub juurdepääsu ELi andmekogumitele. Andmeid saab tasuta

alla laadida ja taaskasutada nii ärilistel kui ka mittekaubanduslikel eesmärkidel.

